

AN ARMY NEVER CREATED: LITHUANIAN NATIONAL UNITS IN RUSSIA AND THEIR VETERANS ORGANISATION IN LITHUANIA IN THE INTERWAR PERIOD

Vytautas Jokubauskas

ABSTRACT

The formation of national units in the Russian army began in 1914 during the First World War. They allowed for the creation of national formations of Poles, Czechs, Armenians, Georgians and Latvians. After the February revolution of 1917, at a similar time to the Estonians and Ukrainians, Lithuanian soldiers who served in the Russian army also started to create units. Formed in different places, the Lithuanian units did not reach the homeland in an organised manner. However, there were repeated attempts to present this Lithuanian military organisation in Russia after the war as the origins of the national army. These attempts intensified when veterans of national units started to come together in Lithuania, and in 1937 they established a separate organisation, the Kariuomenės pirmūnų sąjunga [Association of Army Predecessors]. It highlighted the contribution of Lithuanians to the Great War, but there was not enough time before 1940 to develop its activities as planned. The article reveals the reasons for and the circumstances of the creation of Lithuanian national units, and examines how and why former soldiers from these units, who lived in Lithuania during the interwar period, joined the organisation.

KEY WORDS: First World War, national units, Russian army, Lithuanian army, veterans organisations, Association of Army Predecessors.

ANOTACIJA

Pirmajame pasauliniame kare tautinius dalinius Rusijos kariuomenėje pradėta formuoti 1914 m. Juos buvo leista kurti lenkams, čekams, armėnams, gruzinams, latviams. Jau po 1917 m. Vasario revoliucijos, panašiu metu kaip estai ir ukrainiečiai, tokius dalinius ėmė kurti lietuvių kariai, tarnavę Rusijos kariuomenėje. Suformuoti skirtingose vietovėse, lietuvių daliniai nepasiekė gimtinės organizuotu būdu. Vis dėlto po karo būta nevienkartinį bandymų pateikti šią lietuvių karių saviorganizaciją Rusijoje kaip tautinės Lietuvos kariuomenės ištakas. Labai šie bandymai intensyvėjo buriantis tautinių dalinių veteranams Lietuvoje, ypač 1937 m. įkūrus savo atskirą organizaciją – Kariuomenės pirmūnų sąjungą. Jos veikla turėjo tarytum išryškinti lietuvių indėlį į Didįjį karą, tačiau iki 1940 m. tos veiklos nebuvo spėta išrutulioti taip, kaip planuota. Straipsnyje atskleidžiamos lietuvių tautinių dalinių kūrimo priežastys ir aplinkybės bei nagrinėjama, kaip ir kodėl buvę šių dalinių kariai, gyvenę Lietuvoje tarpukariu, susivienijo į organizaciją.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: Pirmasis pasaulinis karas, tautiniai daliniai, Rusijos kariuomenė, Lietuvos kariuomenė, veteranų organizacijos, Kariuomenės pirmūnų sąjunga.

The research for this article was funded by the Research Council of Lithuania (grant No MIP-021/2015). It was prepared within the framework of the project 'Remembrance of the First World War: A Comparative Analysis of Lithuania and East Prussia (before 1939)' implemented at Klaipėda University's Institute of Baltic Region History and Archaeology and headed by Vasilijus Safronovas.

Vytautas Jokubauskas, dr., senior research fellow, Institute of Baltic Region History and Archaeology, Herkaus Manto g. 84, LT-92294 Klaipėda, Lithuania. E-mail: pilsotas@yahoo.com.